

# РЕШЕНИЕ

№ 325

гр. гр. Хасково, 23.04.2024 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**РАЙОНЕН СЪД – ХАСКОВО, VII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,** в  
публично заседание на двадесет и седми март през две хиляди двадесет и  
четвърта годИ. в следния състав:

Председател: Христина З. Жисова

при участието на секретаря Нина П. Делчева  
като разгледа докладваното от Христина З. Жисова Гражданско дело №  
20225640102640 по описа за 2022 годИ.

Производството е образувано по искова молба на М. М. Д., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: \*\*\*\*\*, съдебен адрес: \*\*\*\*\*, адв. Н. М. от АК - Кърджали против Х. О. Ч., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: \*\*\*\*\*, съдебен адрес: \*\*\*\*\*, адв. А. П. от АК - Хасково, с която е предявен частичен осъдителен иск с правно основание чл. 79, ал. 1, вр. чл. 240, ал. 1 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД).

Ищецът твърди, че с ответницата поддържали прекрасни междусъседски отношения, тъй като били съседи в гр.К.. Имали си доверие и си помагали, нямали спорове и отношенията им били много добри. През 2015-2016 година ответницата неколкократно молела ищеца и неговата съпруга М. Д. да й услужат с пари, тъй като имала финансови затруднения. Тя твърдяла, че има проблеми с техен съсед - С. Д. С., който водел дела против нея за сумата от 80 000.00 лева. Също така им казала, че той отвлякъл сина й или щял да го отвлече, че не можела да работи поради липсата на пари за закупуване на консумативи и др.под.

Изложено е по-нататък в исковата молба, че ищецът и съпругата му помагали на ответницата финансово с малки суми от по около 5 000.00 лева, от които една част тя връщала с уговорката, че ще върне изцяло заетата сума когато си изчисти проблемите със С.. Обяснявала освен това, че през 2015 година теглила кредити в големи размери, които също трябвала да изплаща, тъй като в противен случай щели да й вземат имотите в гр.Хасково.

Сочи се в исковата молба, че в началото на м.февруари 2018 г. ответницата отишла в дома на ищеца, за да моли отново за заем от 30 000 - 40 000 лева, тъй като все още дължала пари на С. С.. Обяснила, че трябва да върне в най-кратък срок сумите поради наложени запори на банковите й сметки и възбрани от ЧСИ № 812 Росен Сираков с район на действие ОС-Кърджали, тъй като всички банки, в които подала молби за отпускане на кредит, й били отказали. Според ищеца ответницата изглеждала много отчаяна и искрена, поради което той и съпругата му решили да й помогнат като изтеглили от „Банка ДСК“ АД- София, клон К.,

потребителски кредит в размер на 35 000.00 лева за срок от 120 месеца, които да ѝ предоставят, за да реши частично финансовите си проблеми. В изпълнение на поетия ангажимент към ответницата, ищецът подписал договор за текущо потребление от 07.02.2018 год. с „Банка ДСК“ АД, по силата на който изтеглил сума в размер на 35 000.00 лева, като получената сума предал същия ден в заем на ответницата лично в брой в хранителния магазин на З. Ч., находящ се в гр.К., ул.“\*\*\*\*\*“, в присъствието на М. Д. и З. Ч.. В деня на предаването на сумата не била съставена разписка, а устната уговорка между ищеца и ответницата първоначално била последната да заплаща по 440.00 лева на месец в брой, тъй като условията на договора за кредит на ищеца изисквали задължението му да бъде изплащано по банков път чрез превод от трудовото му възнаграждение.

На 17.02.2018 год., дни след като ѝ предоставили в заем сумата в размер на 35 000.00 лева и след като ответницата разбрала от общи техни приятели, че ищецът и съпругата му решили да купуват жилище в гр.Пловдив, тя отново отишла в дома им да ги моли да ѝ помогнат с още пари. Тъй като имали налични спестявания и дарени от бащата на ищеца пари, с които той и съпругата му били решили да закупят апартамент в гр.Пловдив и същите се намирали в брой в жилището им, той отново дал на ответницата още 65 000.00 лева в заем. За предаването на сумата, на което присъствали тримата - ищеца, съпругата му М. Д. и ответницата, отново не била съставена разписка или друг документ.

Ищецът уточнява в исковата молба, че произходът на дадената на ищцата сума в общ размер на 100 000.00 лева, бил както следва: 35 000.00 лева от изтеглен кредит за текущо потребление от 07.02.2018 год. от Банка „ДСК“ АД; 20 000.00 лева от заплати и лични спестявания и 45 000.00 лева - средства, дарени му от неговия баща М. М. Д., който бил регистриран като земеделски производител и получавал солидни доходи и субсидии.

Тъй като предоставените суми в заем на ответницата били в значителен размер, в края на м.ноември 2018 год. ищецът поискал ответницата да му подпише документ за получените суми. В изпълнение на уговорката им ответницата лично написала и предала на съпругата на ищеца подписана от нея разписка, с която удостовериля получаването на сумата от 100 000.00 лева, както и сроковете на връщането ѝ.

Ищецът твърди, че до момента ответницата му възстановила в брой сумата в размер на 20 160.00 лева от общо дължимата му сума от 100 000.00 лева, от които - четиринадесет вноски по 440.00 лева или 6 160.00 лева по дадения ѝ заем в размер на 35 000.00 лева, и четиринадесет вноски по 1 000.00 лева или 14 000.00 лева за дадения ѝ заем от 65 000.00 лева, като задължението ѝ към настоящия момент възлизало на 79 840.00 лева. Тъй като ответницата спряла да възстановява заетите суми, ищецът провел няколко разговора с нея, в които я помолил да погасява вноските по кредита към „Банка ДСК“ АД. След тези разговори тя започнала да подава многобройни жалби до различни институции против ищеца - в РУ-К. при ОД на МВР-Кърджали, ОДМВР-Кърджали, ГД „Гранична полиция“, както и подала неоснователен сигнал до ЕЕН 112 с твърдения, че ищецът извършвал лихварска дейност и я изнудвал за пари.

Изложено е още, че по повод на подадена от ответницата жалба било образувано ДП № 15/2021 год. по описа на ОСЛО при ОП-Кърджали, водено за престъпление по чл.252, ал.1 от НК, което с постановление от 07.03.2022 год. на зам.прокурор Д. Д. при ОП-Кърджали било прекратено.

Предвид изложеното се иска от съда да постанови решение, с което ответницата да бъде осъдена да заплати на ищеца сумата от 5 000.00 лева, представляващи част от неизпълненото ѝ задължение за връщане на дадените ѝ от ищеца в заем 100 000.00 лева, както следва - 35 000.00 лева, получени на 07.02.2018 год., и 65 000.00 лева, получени на 17.02.2018 год., съгласно издадена от ответницата разписка без дата, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба в съда до окончателното изплащане на сумата, както и направените по делото разноси, за което е

представен списък по чл. 80 ГПК.

Ответницата оспорва иска като го счита за неоснователен и недоказан.

В отговора на исковата молба се излага, че ответницата от 2012 г. живеела в гр. К., имала собствен бизнес и била в много добри отношения със З. Ч., която притежавала квартално магазинче в гр.К. за хранителни стоки. С ищеца, който работел като граничен полицаи в ГПУ- К. ответницата се запознала покрай работата си, а и били съседи, тъй като живеели близо един до друг. Посочва се, че покрай бизнеса на ответницата се случвало тя да взима определени суми от ищеца, които обаче трябвало да връща срещу определена лихва. Така, през април 2015 г. ответницата взела сумата от 10 000,00 лева, които две години му връщала и му плащала по 1 500,00 всеки месец. Поддържа, че след като ищеца разбрал, че тя си връща парите, той започнал сам да я търси и да предлага услугите си да ѝ дава пари, а аз тя му ги връща с лихвата. През месец април 2017 г. ответницата взела сумата от 5000,00 лева, като за три месеца му върнала парите и му платила 3000,00 лихва за тази сума.

Ответницата отрича да е получавала сума от 65000,00 лева от ищеца на посочената дата 17.02.2018г. Твърди, че през 2018 г. ищецът изтеглил сумата от 35 000,00 лева през месец февруари и когато и я дал, същия ден тя му върнала 10 000,00 лева като лихва. Това, което следвало да му върне било сумата от 25 000,00 лева, като уговорките между двамата били ответницата да покрива кредита - 440,00 лева, като му дава всеки и месец лихва от 1000,00 лева. Ответницата поддържа, че това се случило в магазИ. на З. Ч., когато ищецът ѝ дал парите в магазИ. били само тя, З. и Д., като не отговаряло на истината твърдението, че там била и неговата съпруга. Посочва, че това продължило известно време, но в един момент тя била затруднена да му връща всеки месец сумата от 1440,00 лева, от които 440,00 лева за покриване на кредита и 1000,00 лева лихва. Тя посочва, че ищецът изпаднал в ярост, започнали закани, дори приятелката ѝ З. също си била навлякла редица неприятности с него. Поради тази причина и поради забавата от нейна страна, ищецът я принудил да му плати през юли 2018 г. 4000,00 лева лихва за забава, като това се повторило и през месец септември платила 4000,00 лева и месец октомври - 4000,00 лева. След като видял, че тя се бави с вноските ищецът извикал ответницата и я принудил да подпише разписка, че му дължи 35000,00 лева плюс 65000,00 лева други задължения, или - че му дължи общо 100 000,00 лева. Твърди, че за парите, които ответникът ѝ дал - 25 000,00 лева му плащала всеки месец по 1440,00 лева, от които - 440,00 лева да му покрива заема и 1000,00 лихва, като до 04.08.2020г. му върнала сума в размер на 41 760,00 лева. Сумата от 1440.00 лева била предавана на ръка от неин познат, като парите винаги получавала съпругата на ищеца.

Ответницата посочва още, че когато му плащала поредната вноска през 2020г., поради това, че разбрала, че била уязвима, тя му предложила да му подписва разписки за всяка вноска, при което ищецът изпаднал в ярост и започнал да я заплашва с адвокати и че ще я осъди, че му дължа 100000,00 лева, както бил направил негов приятел. Всичко това за ответницата нямало край на тормоза, на който била подложена, така както Д. желал да му плаща, същата не знаела до кога ще му се изплати, защото при забава лихвите ставали двойни и тройни и така той можел да я накара да му плаща вечно, а и да я заплашвал със съд, поради това, че я принудил да му подпише разписка за 100 000,00 лева, която сума никога не била вземала от него. Твърди още, че в следствие на този тормоз дори звъняла на телефон 112, като подала сигнал, че ищеца се занимавал с лихварство. Ищцата и съпругата му отишли при нея и след хиляди молби, и уговорки я накарали да каже, че това било в момент на ярост от нейна страна, извинил се и заявили, че повече нямало да я тормозят и заплашват. Ответницата повярвала на това и при даването на обяснението посочила, че го извършила в момент на ярост, за което я глобили с 2000,00 лева глоба за подадени неверни факти по телефон 112, като издаденото наказателното постановление било отменено от Административен съд - Кърджали по КАНД № 154/2020г. след обжалването му от нейна страна.

Посочва се още, че всичко това продължавало от 5 години, ответницата не можела да се отърве от него, все по някакъв начин му била длъжница, а когато нямала възможност да му плаща, започвали закани. Заявява, че подадения сигнал на ЕЕН 112 отговарял на истината, че не била клеветяла ищеца по никакъв начин, единствено, което целяла било да преустанови заплахите срещу нея, като му се издължи за заема, който била взела.

Предявения иск се оспорва изцяло от ответницата и с оглед на обстоятелство, че липсвали писмени договори за заем съгласно чл.240 от ЗЗД, за визираните суми от 35 000,00 лева и 65 000,00 лева, или - за общата сума от 100 000,00 лева, тъй като за суми по-големи от 5000,00 лева се изисквал задължително писмен акт, респективно - договор за заем. В исковата молба липсвали доказателства от които можело да се направи извод и да се докаже реалното предаване на описаните суми в размер на 35000,00 лева и 65000,00 лева, или обща сума в размер на 100000,00 лева, което следвало да се докаже с надлежни писмени доказателства, а такива липсвали към делото. Сочи, че за да послужи разписката като писмен договор за заем за предаването на заемната сума волята на страните трябвало да бъде изразена ясно и недвусмислено. Обратното на това, наличието единствено на общи уговорки относно правата и задълженията на страните по един договор за заем, без да било ясно посочено, че сумата е предадена, не можело да доведе до доказване на предаване на заемната сума. Следователно от изключителна важност било в договора за заем да е включена еднозначна клауза за предаване на заемната сума. При предаването на сумата най-важният момент бил да се издаде писмен документ, доказващ тази транзакция. Липсата на ясна клауза за предаване на сумите в договора и последваща разписка водели до третиране на договора за заем като невалиден и оттам - като негодно основание за събиране на вземанията по съдебен ред. Ответницата изцяло оспорва представената разписка без дата, тъй като тя не представлявала валиден частен документ и моли съдът да не я приема като доказателство по делото, в каквато насока била практиката на районите, въззивни съдилища и на ВКС.

С оглед горното иска да бъде постановено решение, с което предявения иск да бъде отхвърлен изцяло.

Претендира присъждане на направените по делото разноски.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в съвкупност и доводите на страните, съобразно изискванията на чл. 12 и чл. 235, ал. 2 ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото е представена, вкл. и в оригинал, подписана собственооръчно от ответницата разписка, в която същата е удостоверила, че е получила от ищеца М. Д. 100 000 лева, както и това че се задължава доброволно да му върне парите, както следва: „, от стр. 1 до стр. 4 вкл./за кредита – 500 лв. (всеки последен петък от месеца+500 лв. за него като обезщетение за услугата./ Като на всеки 3 месеца му връщам по 10 000 лв., както следва...” с изписани дати, първата от които е 30 ноември 2018 г., а последната – 1 май 2020 г. и различни суми.

С друг ненаименован документ, изписан собственооръчно и подписан от ответницата, на който е поставен печат на \*\*\*\*\*, ответницата се е задължила на 26 април 2019 г. (петък) да върне на М. Д. както следва: 1. 1440 лева и 2. 3500 лева;

Страните не спорят, а и се установява от приложеното по делото удостоверение от 13.01.2021 г. с рег. № 0804-20-00017 от „Банка ДСК“ АД – гр.К. в уверение на това, че същият има кредит за текущо потребление, сключен на 07.02.2018 г. за размер от 35 000 лева, за срок 120 месеца, с месечна вноска 385,41 лева и към 13.01.2021 г. кредитът е с остатък 26 841,26 лв.

С Постановление от 07.03.2022 г. по досъдебно производство № 15/2021 г. по описа на ОСО при ОП Кърджали, зам.окръжният прокурор при ОП – Кърджали е прекратил на основание чл.243 ал.1 т.2 НПК наказателното производство, водено за престъпление по

чл.252 ал.1 НК, образувано на 17.06.2021 г. за това, че в периода от м. април 2015 г. до м. февруари 2018 г. в гр.К., без съответно разрешение по Закона за кредитните институции, са извършвани по занятие банкови сделки, като са предоставяни парични кредити на Х. О. Ч. от гр.Хасково, общо в размер на 45 000 лева. Посоченото ДП е приложено в цялост към материалите и в настоящото исково производство. В същото се съдържат и жалбите на ответницата спрямо ищеца, в които са изложени данните за извършено престъпление по чл.252 НК от февруари месец 2021 г.

Представено е от ищеца и влязло в сила Решение № 119 от 21.06.2021 г., постановено по адм. дело № 68 по описа за 2021 г. на Кърджалийския административен съд, с което е отменена Заповед Рег. № 4074з-400 от 11.03.2021 г., издадена от директора на РД „Гранична полиция“ – град Смолян, с която на основание чл.204, т.4 и чл.200, ал.1, т.12 от ЗМВР, във вр. с чл.197, ал.1, т.3 и във вр. с чл.194, ал.2, т.4 от ЗМВР на жалбоподателя (ищец в настоящото исково производство) като държавен служител – мл. инспектор, старши полицай /водач на патрулен автомобил/ в група „Охрана на държавната граница“ /ГОДГ/ при ГПУ – К. към РД „Гранична полиция“ – Смолян е наложено дисциплинарно наказание „порицание“ за срок от 6 месеца, считано от датата на връчване на заповедта.

За установяване на твърденията си, че ответницата в периода 2015 годИ. е теглила кредити в големи размери, са представени от ищеца Договор за срочен банков кредит № 102685/21.07.2015 г., сключен между „Райфайзенбанк България“ ЕАД и \*\*\*\*\*; Договор за срочен банков кредит № 98226/29.01.2014 г., сключен между „Райфайзенбанк България“ ЕАД и \*\*\*\*\*; Договор за потребителски кредит № 98212/29.01.2015 г., сключен между „Райфайзенбанк България“ ЕАД и Х. О. Ч., ведно с изчислен годишен процент разход; Договор за потребителски кредит № 102020/21.07.2015 г., сключен между „Райфайзенбанк България“ ЕАД и Х. О. Ч..

В хода на съдебното дирене са ангажирани и гласни доказателства по искане на двете страни. Разпитани са свидетелите С. Д. С. и М. О. Д. – съпруга на ищеца и Т. В. Ч. – посочена от ответната страна.

От показанията на свид. С. Д. С. се установява, че ответницата през 2016г.-2017г. е поискала, съответно свидетелят и е дал в заем сумата от 100 000 лева, за което обаче подписала и Запис на заповед. В последствие ответницата отказала да му върне парите. Свид. С. образувал дело за да събере вземането си. Започнали по нейни сигнали проверки на свидетеля и на неговата съпруга от НАП, полиция, ГДБОП, прокуратура. След като спечелил делото, ответницата чрез ЧСИ му върнала дължимата сума. От ищеца разбрал, че ответницата дължи и на него пари.

В своите показания свид. М. О. Д. – съпруга на ищеца посочва, че с ответницата са били съседи в гр. К. и са се намирали в много добри междусъседски отношения. В периода след 2015 г. на няколко пъти тя и съпруга и са заемали на ответницата суми в порядъка на по 5 000 лева, които им е връщала и е нямало проблеми помежду им. В последствие ответницата им споделила за проблем с друг техен съсед - С. С., на когото дължала пари – около 80 000 лева. Той я заплашвал, че ще отвлече сина й, че се водят дела и има запори. Това продължило до началото на 2018 г., когато Х. Ч. поискала сумата от 30 000 лева - 40 000 лева. Предложила ищецът да изтегли заем, който тя да изплаща. След като помислили, двамата решили да помогнат на ответницата. Така, на 07.02.2018г. ищецът изтеглил заем от Банка ДСК и следобед, в квартално магазинче, в присъствието на З. Ч. и на свид. Д., ищецът предоставил на ответницата тази сума от 35 000 лева. На 17.02.2018 г., ответницата отново посетила дома на сем. Д.и и помолила отново да й помогнат с пари. Знаела, че ще купуват апартамент в гр. Пловдив и че събирали пари за това. Според показанията на свид. М. Д., нейният свекър им дал сумата от 45 000 лева, а 20 000 лева имали спестени лични средства. Ответницата ги уверила, че след като приключат делата и със свид. С. Д. С., ще им върне всичко и че всичко ще бъде наред. Така няколко дни след 17.02.2018 г., в дома си, в

присъствието на ищеца, ответницата и свид. Д., ѝ предали и сумата от 65 000 лева. И в двата случая обаче не били съставяни писмени документи, тъй като си имали доверие. Уговорките били, когато свършат проблемите със свид. С., ответницата да върне парите наведнъж, а дотогава - месечно по 440 лева за банковия кредит и по 1 000 лева за сумата от 65 000 лева. Около 14 месеца ответницата изпълнявала задълженията си според уговореното като върнала 20 160 лева. Имало периоди и на закъснение. В последствие ответницата казала, че нещата са се объркали, а свид. М. О. Д. започнала да се притеснява, че тя няма да ѝ върне парите и ще ѝ измами. По нейно настояване ответницата изготвила и подписала бележка, че е взела сумата 100 000 лева и че ще ѝ върне. Тази бележка, написана и подписана, ответницата предала на ищеца в дома им на свид. Д.. Свидетелката сочи още, че е била посетена в дома си и заедно с ответницата и от свид. Т. В. Ч., за която в последствие разбрала, че е адвокат. Отказали със съпруга си да подпишат изготвени от нея документи във връзка с финансовите им взаимоотношения като поискала това да стане в присъствие и на техният адвокат. Няколко дни след това посещение разбрали, че ответницата е сигнализираща на телефон 112, че ищецът я заплашва. В последствие били подадени много жалби срещу съпруга ѝ.

Съдът кредитира изцяло показанията на свид. С. Д. С. и М. О. Д., последните с оглед правилото на чл.172 ГПК, съобразявайки и възможната заинтересованост на свидетелката, доколкото същата е съпруга на ищеца, тъй като същите са логични, последователни и напълно съответстват както едно спрямо друго, вкл. и на показанията на свид. Т. В. Ч., така и на писмените доказателства по делото, в това число и на съдържащите се в досъдебно производство № 15/2021 г. по описа на ОСО при ОП Кърджали такива.

Свид. Т. В. Ч. сочи, че познава ответницата - д-р Х. Ч. от около 8г. Решила да се ползва от услугите на свидетелката като адвокат. За целта споделила, че е усвоила кредит от ищеца. През зимата на 2018 г. двете посетили неговия дом - апартамент в центъра на гр. К.. Там заварили свид. М. Д.. Разговорът започнал в посока, че Х. Ч. ежесечно изплащала на М. Д. сумата от 1 440 лева, като 440 лева били за кредит, който е усвоил като държавен служител и който кредит той ѝ е предоставил на нея в размер на 35 000 лева. Ответницата споделила още, че освен 440 лева месечно заплаща и 1000 лева възнаградителна лихва върху тази сума. Тази лихва според свид. Ч. била непосилна за ответницата. Посъветвала я да изготвят и подпишат *contre letter*, за да се сложи ред в отношенията им. Свид. Ч. няма спомен Х. Ч. да ѝ е казвала, че е подписвала документ, с който признала каква сума е получила и е предоставила тази разписка и този документ на М. Д.. От ответницата научила още, че ищецът е усвоил сума по банков кредит, който той и е предал, както и че му се е отблагодарила като в същия момент, в който той е усвоил кредита 35 000 лева, ответницата му е върнала веднага 10 000 лева.

Съдът кредитира и тези показания, но единствено в частите им, в които пресъздават непосредствени и лични възприятия, тъй като в тези им части те са съответни както на представените писмени доказателства, така и на събраните гласни доказателства по делото, посочени по-горе. Относно частта на показанията, в които се преразказват твърдения на ответната страна, а именно че при предаване на сумата от 35 000 лева, ответницата е върнала на ищеца на момента 10 000 лева, както и относно това, че ответницата месечно е връщала на ищеца и сума от 1000 лева, представляваща възнаградителна лихва върху дадените ѝ 25 000 лева, съдът не ѝ дава вяра, тъй като същите се опровергават от всички събрани по делото доказателства.

При така установената фактическа обстановка, от правна страна, съдът намира следното:

Предявен е частичен осъдителен иск с правно основание чл. 79, ал. 1, вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД за сумата от 5 000,00 лева, представляваща част от неизпълнено задължение на Х. О. Ч. за връщане на дадени от М. М. Д. в заем общо 100 000 лева, както следва - 35 000 лева,

получени на 07.02.2018 г. и 65 000 лева, получени на 17.02.2018 г., съгласно издадена разписка без дата, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от предявяване на иска – 30.08.2022 г., който е процесуално допустим.

Разгледан по същество, предявеният частичен иск е изцяло основателен, като съображенията за това са следните:

По своята правна природа договорът за паричен заем представлява неформален, реален, едностранен, възмезден и комутативен договор, чиито правни последици настъпват при предаване в собственост на вещите, предмет на тази сделка – уговорената парична сума, като за заемотелят възниква притезателното право да иска от заемополучателя връщане на дадената сума – в същата валута и размер. Възникването на претендираното от ищеца субективно притезателно право се обуславя от положителното установяване при условията на пълното и главно доказване на основание чл. 154, ал. 1 ГПК от негова страна на следните материалноправни предпоставки (юридически факти): 1. наличие на действително правоотношение по договор за заем; 2. получаване на претендираната сума от страна на ответника - заемополучател на основание договора за заем; 3. настъпване на падежа за изпълнение на задължението за връщане на заетата сума – изтичане на уговорения срок.

Задължението за връщане на получена сума пари на основание договор за заем възниква при наличие на валидно възникнало заемно правоотношение. Тъй като договорът за заем е неформален, последният може да бъде сключен и в устна форма, но с оглед реалния му характер, се счита за сключен от момента, в който заемотелят даде, а заемополучателят получи заетата сума или друга заместима вещ, а не от момента на писмения договор или от постигане на съгласието за сделката, независимо от формата на волеизявленията. В този смисъл е и константната практика на Върховния касационен съд, постановена на основание чл. 290 ГПК с Решение № 142/27.04.2015 г. по гр. д. № 5917/2014 г. на IV г. о. на ВКС.

Страните не спорят, а и от събраните писмени /удостоверение от 13.01.2021 г. с рег. № 0804-20-00017 от „Банка ДСК“ АД – гр.К./ и гласни доказателства посредством разпита на свид. М. Д. и свид. Т. Ч., съдът намира за несъмнено установено, че на 07.02.2018 г. ищецът е предал в заем на ответницата сумата от 35 000 лева. Тази сума същият от своя страна е усвоил на същата дата във връзка с предоставен му от „Банка ДСК“ АД – гр.К. банков кредит по силата на сключен между тях договор. Не се установяват твърденията на ответницата, че още на същия ден, тя му е върнала сумата от 10 000 лева от нея, доколкото не бяха ангажирани допуснати доказателства за удостоверяване на това обстоятелство. Уговорките за връщане на посочената и взета в заем сума се установяват от показанията на същите свидетели като те са били ответницата да връща ежемесечно сума от 440 лева до момента, в който има възможност да изпълни цялото си задължение по това съглашение между страните. В този смисъл съдът намира и за недоказано възражението ѝ, че това и задължение е било обвързано със срока, в който ищецът е следвало да изплаща изтегления кредит, а именно в период от 120 месеца, респективно за ирелевантни изчисленията за размера на дължимата от ищеца вноска по същия кредит.

Основният спор между страните се концентрира всъщност върху това, възникнало ли е второ заемно правоотношение между страните, по силата на което ищецът е предоставил в заем на ответницата сумата от 65 000 лева на 17.02.2018 г. или задължението ѝ се е формирало от дължими лихви по дадения преди това договор за паричен заем от 35 000 лева. Основанието, на което се сключва един договор, подлежи на доказване от страната, която се позовава на него, поради което ищецът следва да установи, че предаването на процесната сума пари е сторено на основание договор за заем, по силата на който за насрещната страна е възникнало задължение за връщане на дадената сума в същата валута и размер. Тук е мястото да се отбележи, че договорът за заем е неформален договор, за действителността на който не се изисква нарочна писмена форма. За да бъде доказано,

обаче, сключването на действителен договор за паричен заем за суми над 5 000 лева е необходима винаги писмена форма, предвид разпоредбата на чл. 164, ал. 1, т. 3 ГПК.

В случая по делото е представена разписка без дата, издадена от ответницата Х. О. Ч., в която същата е удостоверила, че е получила от ищеца М. Д. 100 000 лева, както и това че се задължава доброволно да му върне парите, както следва: „ от стр. 1 до стр. 4 вкл./за кредита – 500 лв. (всеки последен петък от месеца+500 лв. за него като обезщетение за услугата./ Като на всеки 3 месеца му връщам по 10 000 лв., както следва...“ с изписани дати, първата от които е 30 ноември 2018 г., а последната – 1 май 2020 г. Не се оспорва от ответницата автентичността на изявленията ѝ, но се твърди, че те са направени под натиск от страна на ищеца.

Според настоящия съдебен състав, от материалите по образуваното и водено досъдебно производство № 15/2021 г. по описа на ОСО при ОП Кърджали, се установява единствено, че с Постановление от 07.03.2022 г. прокурор при ОП – Кърджали е прекратил на основание чл.243 ал.1 т.2 НПК наказателното производство, водено за престъпление по чл.252 ал.1 НК. Липсват данни по това наказателното производство спрямо ищеца да е било повдигнато и поддържано обвинение за извършено престъпление от общ характер, още по-малко той да е признат за виновен за такова с влязла в сила присъда. Ето защо не може да се приеме за категорично доказано, че ищецът, без съответното разрешение да е извършвал по занятие банкови сделки, за които се изисква такова разрешение, сред които да попада и процесния договор за заем на сумата от 65 000 лева.

В случая от представената по делото разписка съдът намира за установено в производството по делото, че ответницата е получила и сумата от 65 000 лева на основание сключен между страните устен договор за заем от 17.02.2018 г., доколкото в разписката се съдържа изявление за поемане на задължение за връщане както на тази сума, така и на сумата от 35 000 лева на вноски с различен размер и с различен падеж от страна на лицето, което я е получило. В разписката е посочен и кредиторът, който е предоставил процесната сума в заем и по отношение на който ответницата е поела задължение за връщане на посочената сума в общ размер от 100 000 лева. Според настоящия съдебен състав, разписката е издадена от ответницата в качеството ѝ на длъжник и удостоверява, както получаване на двете суми, така и основанието, на което последната е предадена, а именно - възникналите заемни правоотношения. От представената по делото разписка се установява волята на страните, доколкото последната обективира изявление на ответницата, че е получила сумата от общо 100 000 лева.

Тази разписка представлява частен свидетелстващ документ, като истинността на изявлението на длъжника, с оспорване автентичността на подписа, не е направено от ответницата в преклузивните за това срокове, както бе посочено по-горе. Ето защо този документ, макар без дата, но изготвен най-късно на 30.11.2018 г. датата на дължимост на първата вноска, разполага освен с формална, също така и с материална доказателствена сила, поради което следва да се приеме, че удостоверените факти в действителност са се осъществили в обективната действителност, след като по делото тя не е оборена чрез доказване на неистинността им, тъй като така издадения документ, обективира неизгодни за страната факти – признание за получаване на процесните суми. Тук е мястото да се отбележи, че от ангажираните по делото от страна на ответницата доказателства, свързани с възраженията ѝ против основателността на заявените претенции, не може да се направи извод за недействителност на процесното правоотношение, а се касае за предходни или последващи такива. Още повече, че с оглед на реалния характер на договора за заем за потребление по чл. 240, ал. 1 ЗЗД изявлението на заемателя, с което е удостоверил получаване на определена сума, служи като доказателство за сключването на договора за заем и за изпълнение на задължението на заемодателя да предостави на заемателя определена парична сума.



Обстоятелството, че общата сума, за която е издадена разписката е предадена на основание договор за заем именно от страна на ищеца на ответницата, както и уговорките, свързани със сроковете за връщането им се установява и от показанията на свидетелката М. Д. – съпруга на ищеца.

Тук, с оглед на ответните възражения, следва да се посочи, че в действителност съгласно константната практика на Върховния касационен съд, са допустими свидетелски показания за доказване наличието на парични задължения, възникнали на основание договор между страните, чиято стойност не надвишава сумата от 5 000 лв., но поради реалния характер на договора за заем, предоставената сума представлява съществен елемент на договора и установяването на предаването ѝ със задължението за връщане от заемателя, представлява доказване на договора. При наличието на документ за предаване на сумата обаче, за останалите елементи на договора няма забрана за установяването им със свидетелски показания, като ограничението на чл. 164, ал. 1, т. 3 ГПК е неприложимо.

Следователно, в настоящия случай следва да се приеме за безспорно установено, че ответницата е получила от ищеца сумата и от 65 000 лева на основание договор за заем, в който смисъл е изявлението, обективизирано в подписаната разписка. Съобразно посочената разписка ответницата е следвало да върне цялата дължима сума по двата договора на 01 май 2020 г., т.е. установява се и падежа на общото задължение, към който момент е настъпила изискуемостта и на последната вноска.

От друга страна, обстоятелството, че възникналите от процесните договори за заем парични задължения са изпълнени, подлежи на пълно и главно доказване от ответната страна по правилата на чл. 154, ал. 1 ГПК. Този правен извод се извежда от правната норма, регламентирана в чл. 77 ЗЗД, която предписва, че при изпълнението длъжникът може да поиска от кредитора разписка, за да се снабди с писмено доказателство, установяващо точното и добросъвестно изпълнение на своето правно задължение. В случая липсва полемика, че не са съставяни писмени документи, удостоверяващи извършените от ответница плащания по процесните договори за заем, но тъй като от една страна свид. М. О. Д. посочва, че ищецът е получил сумата в общ размер от 20 160 лева от ответницата, а от друга – са налице съвпадащи изявления на двете спорещи страни по този въпрос, следва да се приеме за установено, че от общо дължимата сума от 100 000 лева /35 000 лв. + 65 000 лв./, ответницата е изплатила 20 160 лева, т.е. остават за връщане на заемодателя 79 840 лева. В производството по делото ответницата не установи правнорелевантния факт, че е заплатила на ищеца сума в по-голям размер – над 40 000 лева.

По всички гореизложени съображения, предявеният частичен иск за сумата от 5000 лева, следва да бъде уважен като основателен и доказан.

Вземането за главница е дължимо ведно с поисканата законна лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 30.08.2022 г., до окончателното ѝ изплащане.

Само за пълнота на изложението следва да се посочи, с оглед размера на заетите суми, че по отношение на тях намира приложение разпоредбата на чл. 3, ал. 1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой. Това обстоятелство обаче не оборва правния извод, до който настоящият съдебен състав достигна за действителност на облигационните правоотношения между страните по сключени договори за заем за потребление, тъй като нарушаване на посоченото ограничение не се отразява на редовността и доказването на извършеното плащане, а има за последица само реализиране на административно-наказателна отговорност на нарушителя. В този смисъл е константната практика на Върховния касационен съд – напр. Определение № 731 от 05.11.2019 г. по гр. д. № 1657/2019 г., III г. о. на ВКС и Определение № 120 от 6.03.2017 г. по ч. т. д. № 1709/2016 г. на II т. о. на ВКС.

Предвид крайния изход на делото и на основание чл.78, ал.1 ГПК, както и с оглед на обстоятелството, че ищецът е направил изрично и своевременно искане за разноси по

настоящото производство, на същия следва да се присъдят такива в общ размер на 2000,00 лева, за внесена държавна такса от 200,00 лева и адвокатско възнаграждение в размер на 1800,00 лева, съгласно приложения списък на разноските по чл.80 ГПК и доказателствата за реалното им извършване.

Мотивиран от горното, съдът

## **РЕШИ:**

**ОСЪЖДА** Х. О. Ч., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: \*\*\*\*\*, съдебен адрес: \*\*\*\*\*, адв. А. П. от АК - Хасково, на основание чл. 79, ал. 1, вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД, да заплати на М. М. Д., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: \*\*\*\*\*, съдебен адрес: \*\*\*\*\*, адв. Н. М. от АК - Кърджали, сумата от **5 000,00** лева, представляваща част от неизпълнено задължение на Х. О. Ч. за връщане на дадени от М. М. Д. в заем общо 100 000 лева, както следва - 35 000 лева, получени на 07.02.2018 г. и 65 000 лева, получени на 17.02.2018 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на иска – 30.08.2022 г. до окончателното ѝ изплащане.

**ОСЪЖДА** Х. О. Ч., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: \*\*\*\*\*, съдебен адрес: \*\*\*\*\*, адв. А. П. от АК - Хасково, да заплати на М. М. Д., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: \*\*\*\*\*, съдебен адрес: \*\*\*\*\*, адв. Н. М. от АК - Кърджали, сумата от 2000,00 лева, представляваща направените разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Хасково в двуседмичен срок от връчването му на страните.

**Съдия при Районен съд – Хасково:/п/ не се чете**

**Вярно с оригинала!**

**Секретар: В.К.**